

Artistes i dissenyadors vesteixen de gala el taulell

L'empresari tauleller Francisco García Felipeneri encara recorda el dia que un estrofolari americà es va presentar en la fàbrica familiar i després de traure d'un luxós maletí, al qual anava emmanillat, uns dibuixos del pintor Salvador Dalí, els va demanar que els reproduïren en taulells. Estava convençut que als EUA se'n podrien vendre milers. L'americà no s'equivocava. Des d'aquell any, 1954, fins fa menys de deu, en què van prescriure els drets, la fàbrica Adex, com s'anomena aquesta empresa familiar, ha estat fabricant uns taulells que ara busquen afanyosament els col·leccionistes i que són difícilíssims de trobar.

La indústria del taulell del nostre país, tret de les primeres i estimulants relacions mantingudes amb el modernisme, s'ha mantingut al marge dels corrents artístics i de disseny del nostre segle. El gran volum de vendes assolit pel sector s'ha donat, fonamentalment, a conseqüència dels baixos preus de les peces. Pel que fa als motius decoratius, no és cap secret que sempre s'ha copiat a dojo. El disseny, els dissenyadors i els artistes no feien gens de falta. Però amb la crisi econò-

mica dels setanta, les perspectives del sector s'enfosquiren. A més de produir-se una recessió en el mercat mundial i d'haver aparegut seriosos competidors, la demanda va evolucionar cap als productes de qualitat i ben acabats. Davant aquest panorama, el sector no va tenir més alternativa que renovar-se o llanguir. Lentament i treballosament han anat produint-se canvis: primer va ser la reconversió tecnològica; el disseny, el màrqueting i la publicitat han estat els darrers a arribar.

Així, especialment en els últims dos anys, algunes empreses taulelleres han apostat decididament pel disseny.

Dissenyadors com Mariscal, Sandra Figuerola i Marisa Gallén del grup La Nave, Xavier Bordils i Vicente Navarro, entre altres, han rebut de mica en mica encàrrecs del sector. Per la seua banda, la fàbrica de taulells tradicionals Adex, que va ser la pionera del sector, va contractar fa cinc anys Mariscal, els artistes Guillermo Pérez Villalta, Eva Lootz, Mercedes Melero i José Morea, a més del polifacètic creador Francis Montesinos. Però si la captació dels dissenyadors per les empreses respon a la necessitat d'apostar

pel disseny com a element competitiu en el mercat en un futur immediat, el fet de recórrer a artistes plàstics, respon més a un criteri d'imatge i de prestigi que de rendibilitat econòmica. Efectivament, el procés de fabricació és completament diferent en un cas i en l'altre. Mentre que en el cas dels dissenyadors és totalment industrial del principi al final, en el cas dels artistes és manual, cosa que fa de cada taulell una peça única—, i ha hagut de crear-se, a voltes, tecnologia nova per a poder fabricar-los. En aquest últim cas els tiratges són molt més curts, les peces costen entre 40 i 400 pessetes cadascuna, i el tipus de client interessat en elles és encara molt minoritari.

De la mateixa manera que algunes empreses de ceràmica han confiat la seua imatge a Julio Iglesias, Isabel Preysler o Ana Obregón, altres es decanten pel món de l'art perquè, segons confessen, estan convençudes que aquest, i no cap altre, és el taulell que passarà a la història com el taulell del segle XX, i perquè creuen que redundarà en benefici d'aquest la recuperació de l'esperit de col·laboració existent entre aquestes disciplines des del seu naixement.

Els artistes, per la seua banda, i se-

L'agricultura valenciana, a estudi

Perspectives de futur de l'agricultura valenciana» és el títol de l'estudi que realitzarà un equip de professors de la Universitat Politècnica de València (UPV), al llarg de 8 mesos, com a conseqüència del conveni subscrit entre aquesta universitat i la Confederació Empresarial Valenciana (CEV). L'empresariat valencià es compromet a finançar amb 6,5 milions de pessetes la investigació que dirigirà el catedràtic Lluís Vicent Barceló i que comptarà amb la participació de 7 experts de la UPV i la possible integració d'especialistes estrangers.

Després que la Cambra de Comerç sol·licitara un informe a les universitats valencianes sobre el futur del Tren d'Alta Velocitat al País Valencià, aquest és el segon gran estudi encoman-

Justo Nieto, rector de la UPV, i J. Ma. Jiménez, president de la CEV, signen el conveni.

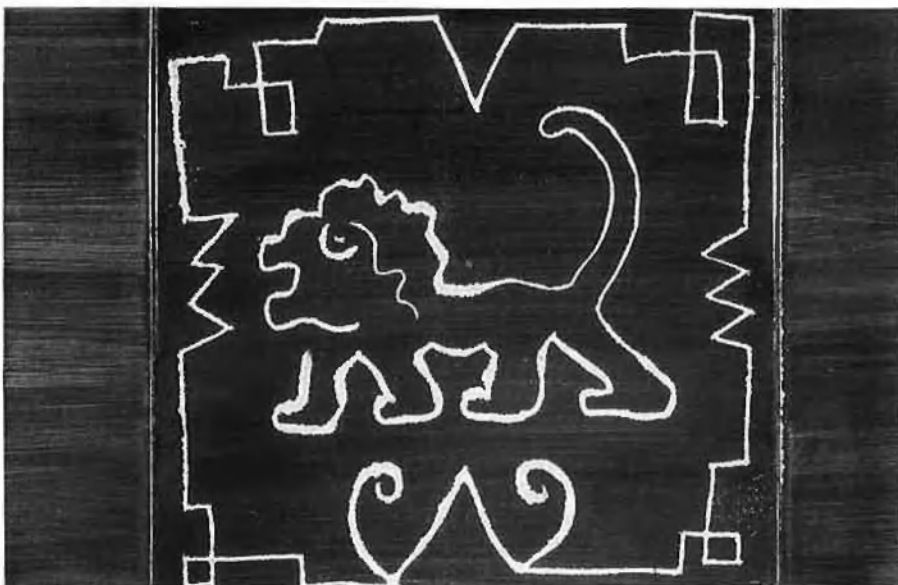
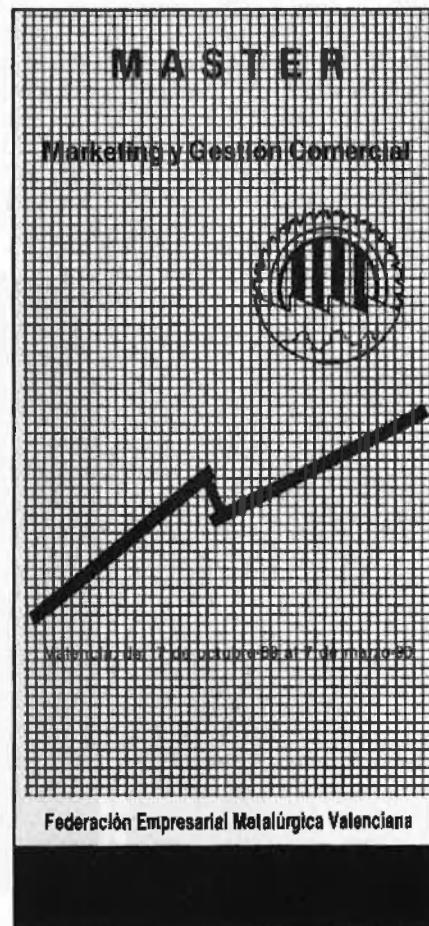
nat pels empresaris. Aquestes iniciatives enllacen amb la intenció de la patronal d'aprofundir en els temes abordats en la cimera empresarial celebrada a Oriola el passat mes d'abril. En breu s'encomanarà un tercer treball que tindrà per objectiu analitzar les reformes necessàries que ha d'assumir el sector turístic per a sortir de la crisi que travessa.

L'estudi ara encarregat haurà d'aprofundir, des del punt de vista empresarial, en les inversions que són necessàries per a fer competitiu tant els conreus com les vies de distribució i comercialització dels productes valencians. En aquest sentit destacaran la relació entre aigua i producció agrícola i els diferents diagnòstics sectorials.

Albert Vicent

Gestió comercial

«Marketing i Gestió Comercial» és el títol del *master* que organitza la Federació Empresarial Metal·lúrgica Valenciana amb una duració de 150 hores i un període d'impartició de classes del 17 d'octubre de 1989 al 7 de març del 1990. Els cursos estan subvencionats per l'IMPIVA i els programes han estat confeccionats per l'Escola Superior d'Esudis de Marketing. La Matrícula té un cost de 30.000 pesetes.

Disseny d'un taulell de Mariscal per a Adex.

gons confessió pròpia, es mostren contents de la seua introducció en aquest sector. «És un camp encara per descobrir per a nosaltres i sobre el qual m'agradaria tornar perquè crec que se li pot traure molta punta —diu el pintor José Morea—. Els resultats que s'obtenen amb aquest material van ser tot un descobriment i una sorpresa que em donaren molta marxa. T'adones que el foc s'encarrega de canviar tots els colors amb els quals tu treballaves sobre el paper, o que aquests, després de la cocció, adquireixen un matís diferent que no t'esperaves, comproves que hi ha mescles i reaccions químiques que funcionen molt bé i que ni podies imaginar-te... Va ser molt estimulants». El mateix factor sorpresa va fer que

Guillermo Pérez Villalta demanara que es modificaren els colors una vegada vist com quedaven quan es posaven uns quants taulells junts. Es va haver de repetir la sèrie.

De moment, la distribució d'aquests taulells quasi com s'ha iniciat, però no deixen indiferents: els amos d'un conxorregut *pub* de la plaça d'Hondures, de València, no podien imaginar-se que la decoració de la façana, feta amb taulells de Mercedes Melero, suscitara tantes visites i lloances, mentre que els propietaris d'un altre local, els serveis del qual estaven revestits amb els coneguts Garriris de Mariscal, van decidir deixar de reposar-los perquè desapareixien de la paret.

Toni Picazo

FIRES

Tres cites ineludibles

Euroagro, Expocarne i Iberflora agrupen les seues convocatòries de l'11 al 15 d'octubre al recinte firal de València.

Euroagro arriba a la seua sisena edició amb una important participació d'empreses europees, com a resultat de la introducció d'aquestes societats en el mercat de l'estat espanyol. El certamen dedica un saló propi al sector del vi, Vinalia, en el marc del qual se celebrarà el IV Concurs Internacional del Vi, que enguany compta amb el reconeixement de l'Oficina Internacional de la Vinya i el Vi. La maquinària agrícola, amb una àmplia ocupació d'estands, i la distribució comercial, amb la dedicació d'una jornada especial,

són altres atractius de la convocatòria.

Iberflora, amb 17 cites al currículum, s'ha configurat com l'únic certamen de l'estat dedicat al sector ornamental i els seus complements. Més de 200 participants procedents de 7 països tenen confirmada la seua presència.

La vuitena edició d'Expocarne congrega més de 200 expositors. La Fira Internacional de les Indústries Càrniques servirà també de marc per a les II Jornades Tècniques sobre el Pernil Curat, a celebrar els dies 10 i 11 d'octubre, amb presència de tècnics i científics que aportaran el seu coneixement sobre tot el procés de producció.

Albert Vicent

L'Acta Única Europea, més prop

L'Institut de la Petita i Mitjana Empresa Valenciana (IMPIVA) ha publicat, dins de la sèrie Informes, un text on s'aborden, des d'una perspectiva empresarial, les repercussions que té la constitució plena del Mercat Únic Europeu el 1993. La direcció de l'informe és de Carlos F. Molina del Pozo, director del Centro de Estudios Europeos de la Universitat d'Alcalá de Henares.